OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2021/121,

28. jaanuar 2021,

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel vastusena Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni poolt riikidele adresseeritud kirjale seoses rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni 9. lisa 9. peatüki osa D 28. muudatusega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 16 lõiget 2 ja artikli 87 lõike 2 punkti a koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni (edaspidi „Chicago konventsioon“), mille eesmärgiks on reguleerida rahvusvahelist lennutransporti, jõustus 4. aprillil 1947. Sellega loodi Rahvusvaheline Tsiviillennunduse Organisatsioon (ICAO).

(2) Liidu liikmesriigid on Chicago konventsiooni osalisriigid ja ICAO liikmed, samal ajal kui liidul on teatavates ICAO organites vaatleja staatus.

(3) Vastavalt Chicago konventsiooni artiklile 54 võtab ICAO nõukogu vastu rahvusvahelisi standardeid ja soovituslikke tavasid.

(4) 21. detsembril 2017. aastal otsustas ÜRO Julgeolekunõukogu oma resolutsioonis 2396 (2017), et ÜRO liikmesriigid peavad parandama suutlikkust koguda, töödelda ja analüüsida broneeringuinfot ICAO standardite ja soovituslike tavade raames ning tagama, et kõik nende pädevad riiklikud asutused kasutavad ja et nendega jagatakse terroriaktide ja nendega seotud reisimise ennetamiseks, tuvastamiseks ja uurimiseks broneeringuinfot viisil, milles võetakse täielikult arvesse inimõigusi ja põhivabadusi.

(5) Samuti kutsuti ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 2396 (2017) ICAOd üles tegema selle liikmesriikidega koostööd, et kehtestada broneeringuinfo kogumise, kasutamise, töötlemise ja kaitsmise standard.

(6) Broneeringuinfo standardid ja soovituslikud tavad on esitatud Chicago konventsiooni 9. lisa 9. peatüki osas D. Neid standardeid ja soovituslikke tavasid täiendavad lisasuunised, eelkõige ICAO dokument 9944, milles on esitatud suunised broneeringuinfo kohta.

(7) 23. juunil 2020 võttis ICAO nõukogu vastu Chicago konventsiooni 9. lisa 9. peatüki osa D 28. muudatuse, millega nähakse ette uued standardid ja soovituslikud tavad, mille alusel osalisriigid parandavad oma territooriumile suunduvate ja sealt väljuvate lendude broneeringuinfo kogumise, kasutamise, töötlemise ja kaitsmise suutlikkust („28. muudatus“), mida toetab asjakohane õigus- ja haldusraamistik.

(8) Chicago konventsiooni artikli 90 kohaselt jõustub 28. muudatus pärast seda, kui sellega mittenõustumisest teatamise tähtpäevast on möödunud kolm kuud, kui enamik osalisriike ei ole oma mittenõustumisest teatanud.

(9) Chicago konventsiooni artikli 38 järgi peab osalisriik, kelle arvates ei ole mõne rahvusvahelise standardi või protseduuri kõiki aspekte võimalik järgida või viia oma norme ja tavasid täielikult kooskõlla rahvusvahelise standardi või protseduuriga pärast selle muutmist või kes peab vajalikuks vastu võtta norme või tavasid, mis mingis üksikasjas erinevad rahvusvahelise standardiga kehtestatud normidest või tavadest, viivitamata teavitama ICAO-d oma tava ja rahvusvahelise standardiga kehtestatu erinevustest. Erinevusest teatamine mõjutab ICAO vastu võetud standardite õiguslikku toimet. Seepärast tuleb liidu seisukoht selles küsimuses võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

(10) Osalisriike teavitati 28. muudatusest riikidele adresseeritud kirjas EC 6/3-20/71. Riikidele adresseeritud kirja järgi tuleb 28. muudatuse erinevustest ja selle järgimise kinnitamisest teatada 30. jaanuariks 2021.

(11) Liit on võtnud vastu broneeringuinfot käsitlevad ühiseeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2016/681, ([1]) mille kohaldamisala kattub oluliselt valdkonnaga, mida soovitakse reguleerida 28. muudatusega läbi vaadatud uute standardite ja soovituslike tavadega. Direktiiv (EL) 2016/681 hõlmab eelkõige ulatuslikku normide kogumit, et kaitsta eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitsega seotud põhiõigusi, kui lennuettevõtjad edastavad liikmesriikidele broneeringuinfot ja kui broneeringuinfot töödeldakse terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks.

(12) Liit on vastu võtnud ka isikuandmete kaitset käsitlevaid õigusakte, nimelt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 ([2]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/680, ([3]) mida lennuettevõtjad ning muud eraõiguslikud asutused ja pädevad asutused kohaldavad broneeringuinfo töötlemisel süütegude tõkestamiseks, uurimiseks, avastamiseks, nende eest vastutusele võtmiseks või kriminaalkaristuste täitmisele pööramiseks, sealhulgas eesmärgiga kaitsta avalikku julgeolekut ähvardavate ohtude eest kaitsmiseks ja neid ennetada.

(13) Lisaks kehtib liidu ja kolmandate riikide, täpsemalt Austraalia ([4]) ja Ameerika Ühendriikide ([5]) vahel praegu kaks broneeringuinfo töötlemise ja edastamise rahvusvahelist lepingut. 26. juulil 2017 andis Euroopa Liidu Kohus arvamuse 1/15 Kanada ja liidu vahelise broneeringuinfo edastamist ja töötlemist käsitleva kavandatava lepingu kohta, mis allkirjastati 25. juunil 2014. aastal ([6]) („arvamus 1/15“).

(14) Chicago konventsiooni 9. lisa 9. peatüki osa D broneeringuinfoga seotud aspektid 28. muudatuse sõnastuses puudutavad valdkonda, mis on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 3 lõike 2 alusel komisjoni ainupädevuses, sest 28. muudatus võib mõjutada broneeringuinfo kaitset ja töötlemist käsitlevaid ühiseeskirju.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/681, mis käsitleb broneeringuinfo kasutamist terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks (ELT L 119, 4.5.2016, lk 132).

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

([4]) Euroopa Liidu ja Austraalia vaheline leping, milles käsitletakse lennuettevõtjate poolt broneeringuinfo töötlemist ja edastamist Austraalia Tolli- ja Piirivalveametile (ELT L 186, 14.7.2012, lk 4).

([5]) Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vaheline leping, milles käsitletakse broneeringuinfo kasutamist ja edastamist USA Sisejulgeolekuministeeriumile (ELT L 215, 11.8.2012, lk 5).

([6]) Euroopa Kohtu (suurkoda) arvamus 1/15 (ELi ja Kanada vaheline broneeringuinfo leping), 26. juuli 2017, ECLI:EU:C:2017:592.

(15) Seepärast võeti liidu seisukoht selles küsimuses 28. muudatuse ettevalmistamiseks nõukogu otsuse (EL) 2019/2107 ([7]) alusel. Kõnealune seisukoht kajastab isikuandmete kaitset ja kolmandatele riikidele broneeringuinfo edastamist käsitlevaid liidu õiguse nõudeid, nagu need on kehtestatud määruses (EL) 2016/679 ning direktiivides (EL) 2016/680 ja (EL) 2016/681, ning nõudeid, mis tulenevad Euroopa Liidu põhiõiguste hartast, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Liidu Kohus, eelkõige arvamuses 1/15.

(16) 28. muudatusega läbi vaadatud uued standardid ja soovituslikud tavad on suures osas kooskõlas liidu seisukohaga, mis on kindlaks määratud otsusega (EL) 2019/2107, ja sellega kehtestatakse ambitsioonikad kaitsemeetmed andmekaitse valdkonnas, eelkõige andmesubjekti õiguste, sõltumatu asutuse teostatava järelevalve, delikaatsete andmete ja diskrimineerimiskeelu, broneeringuinfo automaatse töötlemise, broneeringuinfo töötlemise eesmärkide ning broneeringuinfo säilitamise, kasutamise, avaldamise ja edasise edastamise kohta.

(17) Arvestades, et 28. muudatus võimaldaks rahvusvahelisel tasandil broneeringuinfo kaitse standardite osas oluliselt edasi liikuda, ei teatanud liidu liikmesriigid konventsiooni artikli 90 kohasest mittenõustumisest.

(18) Samas on liidu õigusest tulenevad broneeringuinfo edastamist ja töötlemist käsitlevad nõuded 28. muudatusega läbi vaadatud standarditest ja põhimõtetest rangemad.

(19) 28. muudatuses sätestatud standardi 9.34 punktis a nõutakse, et osalisriigid ei tõkestaks ega takistaks broneeringuinfo edastamist teisele osalisriigile, kes järgib standardeid ja soovituslikke tavasid. Vastavalt 28. muudatuses sätestatud standardi 9.34 punktile b jääb osalisriikidele võimalus säilitada või kehtestada oma riigisisese õigus- ja haldusraamistiku alusel kõrgem kaitsetase ning sõlmida broneeringuinfo edastamist käsitlevate üksikasjalikumate sätete kehtestamiseks lisakokkuleppeid teiste osalisriikidega.Standardi 9.34 praegune sõnastus ei ole siiski liidu ja selle liikmesriikide seisukohast õiguslikult piisavalt selge tagamaks, et liikmesriikidel ei ole keelatud selliseid nõudeidkehtestada.

(20) Neid asjaolusid arvestades peaksid liikmesriigid liidu õiguse ning standardite ja soovituslike tavade järgimise tagamiseks ametlikult teatama vastuseks riikidele adresseeritud kirjale EC 6/3-20/71 erinevusest Chicago konventsiooni artikli 38 tähenduses. Selline erinevus peaks piirduma Chicago konventsiooni 9. lisa 9. peatüki D osa standardiga 9.34, mida on muudetud 28. muudatusega.

(21) Seepärast on asjakohane määrata kindlaks liidu nimel võetav seisukoht.

(22) Liidu seisukoha peaksid esitama liidu liikmesriigid.

(23) Direktiiv (EL) 2016/681 on Iirimaale siduv ja seepärast osaleb ta käesoleva otsuse vastuvõtmisel.

(24) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,

([7]) Nõukogu 28. novembri 2019. aasta otsus (EL) 2019/2107 Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni nõukogus seoses rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni 9. lisa (Protseduuride lihtsustamine) 9. peatüki läbivaatamisega broneeringuinfo standardite ja soovituslike tavade osas (ELT L 318, 10.12.2019, lk 117).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoha, mis võetakse liidu nimel vastusena Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni poolt 17. juulil 2020 riikidele adresseeritud kirjale EC 6/3-20/71, ([8]) esitavad liikmesriigid.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 28. jaanuar 2021

Nõukogu nimel
eesistuja
A. P. ZACARIAS

([8]) Vt dokument ST 5457/21 http://register.consilium.europa.eu.